

روش تحقیق
موضوع : پیشینه پژوهش
زمستان ۱۴۰۰

پیشینه پژوهش در مقالات علمی چیست؟

پیشینه پژوهش، بخش مشخصی از مقاله‌های چاپ شده در ژورنال‌های علمی است که در آن وضعیت پژوهش‌های انجام شده در یک حوزه پژوهشی ویژه ارائه می‌شود و رویکردهای به خصوصی که در آن حوزه مورد توجه قرار گرفته‌اند مرور می‌شوند.

در پیشینه تحقیق، محقق می‌خواهد بداند چه چیزهایی در مورد موضوع انتخابی او انجام شده، چه روش‌هایی را طی کرده‌اند و چه نتایجی بدست آمده است.

هیچ پژوهشی بدون کمک گرفتن از مطالعات قبلی نمی‌تواند به درستی انجام گیرد. در واقع پیشینه تحقیق به مانند یک نقشه و راهنما عمل کرده و به شما مسیر حرکت و رسیدن به نتایج مطلوب را نشان می‌دهد.

اهمیت پیشینه در پژوهش

یک پژوهش گر، قبل از انجام تحقیق و بعد از انتخاب موضوع و تدوین عنوان، نیاز دارد که با مراجعه به مدارک و اسناد، پیرامون موضوع و مسئله ای که برای تحقیق انتخاب کرده است، آگاهی خود را گسترش دهد؛ تا بتواند در پرتو اطلاعات به دست آمده، مسئله تحقیق و متغیر های خود را دوباره تعریف و معین کند و کرانه های آنها را مشخص سازد.

این امر به او کمک می کند تا تحقیقات خود را در راستای مجموعه پژوهش های هم خانواده قرار دهد و آن را با دستاوردهای تحقیقاتی دیگران هماهنگ کند.

هدف از گنجاندن بخش پیشینه پژوهش

- (۱) برقراری ارتباط منطقی میان اطلاعات پژوهش های قبلی با مسئله تحقیق
 - (۲) نقد تحقیق قبلی و درک کمبود و نیاز به اثبات تحقیقات کنونی
 - (۳) آشنایی با روش های تحقیق مورد استفاده در پژوهش های گذشته
 - (۴) آگاهی مناسب از یافته های تحقیق، اجتناب از کار تکراری و جلوگیری از از دست دادن سرمایه مالی و اقتصادی
 - (۵) شناسایی خطاهایی که قبلا مورد بررسی قرار گرفته اند و سعی در جلوگیری از آن دارید
 - (۶) آشنایی با پیشنهادات خاصی از پژوهشگران قبلی برای تحقیقات آینده
- برای رسیدن به این اهداف، توجه به نکات زیر ضروری است:

- (۱) انتخاب منابع اطلاعات مرتبط با مسئله تحقیق
- (۲) ارائه مطالب از کلی به جزئی (عمومی و اختصاصی)
- (۳) تنظیم مطالب به طور سازماندهی شده، همراه با روندهای منطقی
- (۴) ارائه نتایج مطالعات قبلی و نقد آنها

نکات مهم در نوشتن پیشینه تحقیق

- ۱) در نگارش پیشینه پژوهش، از مقالات جدید استفاده نمایید.
- ۲) مقدمه و پیشینه مقاله نباید بیش از یک سوم کل مقاله شما باشد.
- ۳) حتما از پیشینه هایی که کاملا مرتبط با موضوع شما هستند استفاده کنید.
- ۴) پیشینه پژوهش را بصورت نکته ای و با ذکر دقیق منبع آن بنویسید.

پیشینه پژوهش از چه بخش‌هایی تشکیل شده است؟

مقدمه : در هر پیشینه تحقیق مقدمه‌ای وجود دارد که در آن به معرفی حوزه تحقیق، وضعیت موضوع انتخاب شده در این حوزه و هدف از بررسی مطالعات گذشته پرداخته می‌شود.

روش ها : در بسیاری از موارد، پیشینه تحقیق بخشی دارد که در آن معیارهای مورد استفاده برای انتخاب منابع یا نحوه ارائه اطلاعات شرح داده شده است. این بخش خوانندگان را با رویکرد شما در نگارش مقاله آشنا می‌کند.

بدنه : چگونگی ساختار پاراگراف‌های پیشینه تحقیق شما به مدلی بستگی دارد که برای ساختاردهی متن خود انتخاب کرده‌اید. بنابراین، یک مدل زمانی احتمالا دارای پاراگراف‌های مختلفی برای دوره‌های زمانی مختلف است

جمع بندی و نتیجه گیری : در این بخش مهمترین پژوهش‌های انجام شده در حوزه مورد نظر به صورت خلاصه بیان می‌شود و پرسش‌هایی که در بررسی موضوع و حوزه پژوهش مطرح شده است، مورد بحث قرار می‌دهد. همچنین در بخش جمع بندی و نتیجه گیری صراحتا به خلاءهای تحقیقاتی که در این بررسی آشکار شده است و پیشنهادات احتمالی برای تحقیقات آینده اشاره می‌شود.

فهرست منابع : فهرست منابع بخش بسیار مهمی از پیشینه تحقیق است زیرا مقاله شما کاملا بر اساس این منابع انجام می‌شود. فهرست منابع باید به صورت دقیق نوشته شود و هر جا لازم باشد، شماره صفحه و جزئیات بخش ارائه گردد.

منابع اطلاعاتی برای بررسی پیشینه تحقیق

منابع اطلاعاتی تحقیق، به دو دسته زیر تقسیم می شود:

منابع دست اول : مطالعات و نوشته های اولیه یک نظریه پرداز، محقق یا شاهد زنده در یک واقعه است. منابع دست اول، حاوی تمام گزارش های تحقیق یک نظریه یا بیانات یک ناظر است.

منابع دست دوم : از جمله این گونه منابع، کتاب ها، مقاله های منتشر شده در دایره المعارف ها و مقاله هایی است که وضع دانش موجود را درباره یک موضوع، از طریق خلاصه کردن تحقیقات اصلی، ارزیابی می کند.

منابع مربوط به پیشینه پژوهش

- ۱) اطلاعات موجود در بانک های اطلاعاتی
- ۲) تألیف ها، ترجمه ها و مقاله های مربوط به موضوع مورد بررسی
- ۳) پایان نامه های مربوط به موضوع مورد بررسی
- ۴) نظریه های موجود در زمینه موضوع مطالعه
- ۵) سالنامه های مراکز تحقیقاتی و فرهنگی، مانند یونسکو
- ۶) تجربه های صاحب نظران
- ۷) سایت های اینترنتی و استفاده از موتورهای جستجوگر

روش های پیشینه یابی

متداول ترین روش در پیشینه یابی پژوهش، آن است که کلیدواژه های موضوع مورد بررسی را استخراج کرده، آنها را به بانک های اطلاعاتی بدهیم؛ تا از مطالعاتی که پیش از آن درباره موضوع مورد نظر به عمل آمده و در شبکه موجود است، اطلاع حاصل کنیم. همچنین با مراجعه به فهرست منابع کتاب های مرتبط با موضوع مورد بررسی، می توان از مطالعات متعدد قبلی در این موضوع آگاه شد.

در کشورهای جهان سوم که انتشار کتاب و مقاله با مشکلات و محدودیت های بیشتری مواجه است، بسیاری از صاحب نظران، با وجود دارا بودن تجربه مطالعاتی در زمینه های مختلف، فرصت انتشار آنها را پیدا نمی کنند. از این رو، ضرورت مراجعه به این افراد، به ویژه در مناطق دورافتاده، به عنوان یکی از روش های پیشینه جویی تحقیق، یادآوری می شود.

تشکر از توجہ شما